

ловека, природы и общества; когерентности и нелинейности развития; хаоса и случайности как конструктивных начал.

- В-четвертых, свободное пользование различными информационными системами, которые сегодня играют не меньшую роль в образовании, чем непосредственное общение с преподавателем.
- В-пятых, личностную направленность процесса обучения, то есть за исходное начало берется не социум, как целостная система, а человек с его неповторимостью как постоянный источник стихийности, неупорядоченности и в то же время – источник развития.
- В-шестых, синергетическая модель образования предполагает изменения роли преподавателя: переход к совместным действиям в новых ситуациях в открытом, изменяющемся, необратимом мире.

Синергетика способна изменить не только содержание, но и методы обучения. Обучение, основанное на принципе синергетики, можно рассматривать как стимулирующее, или пробуждающее, как открытие для себя нового или сотрудничество с самим собой и другими людьми.

Таким образом, синергетическая модель образования включает открытость образования, интеграцию всех способов освоения человеком мира, включение синергетических представлений в процесс образования, пользование различными информационными системами, личностную направленность процесса обучения, изменение роли преподавателя в новых ситуациях в открытом, изменяющемся и необратимом мире.

І.А. Шуміло, канд. юрид. наук, доцент
Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого,
м. Харків

ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ

Інтеграція вищих навчальних закладів до національної інноваційної системи є одним із ключових факторів побудови в Україні суспільства, «заснованого на знаннях». Адже досвід розвинутих країн показує, що сьогодні саме університети стають основними джерелами інновацій, створюючи суттєву конкуренцію державним та корпоративним науково-дослідним установам. Загальноєвропейський процес реформування вищої освіти спрямований на ефективне використання освітніх ресурсів для «інтенсифікації наукових досліджень та економічного розвитку суспільства», що закріплено в Комюніке Європейської Конференції Міністрів освіти (м. Бреген, Норвегія, 19-20 травня 2005р.).

В нашій країні, як учасниці Болонського процесу, також триває процес докорінного реформування правової бази освітньої галузі, зокрема і такого напрямку як комерціалізація науково-технічної діяльності вищих навчальних закладів. Але нормативні акти, що приймаються у цій сфері, носять програмний та концептуальний характер, реального правового механізму, який би забезпечив потужні інноваційні зрушення не створено. В Національній доктрині розвитку освіти (затв. Указом Президента України від 17.04.2002 р.), Законі України «Про вищу освіту» від 17.01.2002 р. (ст.ст. 23, 61, 63), а також в Законі України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» від 14.09.2006 р. містяться загальні норми щодо можливості вищих навчальних закладів спрямовувати фундаментальні, прикладні дослідження і розробки на створення і впровадження нових конкурентноздатних техніки, технологій та матеріалів, але чітко визначених правил щодо створення на базі університетів малих інноваційних підприємств, старт-ап та спін-офф компаній не існує. Рішення про заснування таких суб'єктів як науковий парк «Київська політехніка», технопарки приймаються на найвищому рівні, реалізація ж місцевих та регіональних ініціатив щодо комерціалізації наукових досліджень потребує великих зусиль, отримання численних узгоджень та дозволів.

В економічній та юридичній літературі останнім часом активно досліджується тема «підприємницьких університетів» (entrepreneurial university), які успішно вирішують завдання вищої освіти, наукових досліджень, регіонального розвитку та випуску спеціалістів, яких потребує сучасна ринкова економіка. Досвід створення та діяльності значених закладів мають не лише країни ЄС, але й Росія, на нашу думку, він вартий детального вивчення.

Отже реалізація на практиці проголошеної ідеї «наука – освіта – наукоємне виробництво» потребує виробки та вдосконалення правового механізму створення університетами малих та середніх інноваційних структур, які забезпечать комерціалізацію науково-технічних розробок студентів та викладачів.